

Türkçe Öğretmen Adaylarının Görüşleri Çerçevesinde Dil Bilgisi Eğitimi

Müzahir KILIÇ*

Ahmet AKÇAY**

Özet

Türkçe ders programı (2005) konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi olmak üzere 5 temel öğretim alanından oluşmaktadır. Dil bilgisine bu programda her sınıf düzeyinde %15 oranında yer verilmiştir. Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin görüşleri çerçevesinde dil bilgisi eğitimi alanı incelenmiştir. Araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmada veri toplamak için yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu ise 30 Türkçe öğretmen adayı oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının dil bilgisi alanında Türkçe Öğretmenliği ders programları, dil bilgisi derslerinde izlenen yöntemler ve öğretim üyeleri ile karşılaştıkları sorunlara ve Türkçe Öğretmenliği ders programında dil bilgisi öğretimi adlı bir derse yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dil bilgisi, Türkçe öğretmen adayı, dil bilgisi eğitimi

Grammar Education Within The Framework Of Opinions Of Turkish Language Teacher Candidates

Abstract

Turkish language curriculum consists of five teaching fields as speaking, writing, reading, listening and grammar. Grammar takes % 15 percentage of this curriculum in each grade level. In this qualitative study, the grammar teaching field is examined within the framework of opinions of Turkish language teacher candidates. Semi-structured interview form is used as a data collection tool. 30 Turkish language teacher candidates constitute the sample group of the study. Descriptive analysis is used in data analysis process. In the study, the opinions of Turkish language teacher candidates about syllabus of grammar field in Turkish Language Teaching programme, the methods used in grammar courses, lecturers and the problems they face; and the necessity of Grammar Teaching course in the scope of Turkish Language Teaching programme is stated.

Keywords: Grammar, Turkish language teacher candidate, grammar teaching

* Yrd. Doç.Dr. , Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, muzahirk@msn.com

** Arş. Gör. , Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, turkolog_25@hotmail.com

GİRİŞ

Dil bilgisi (gramer) Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde (2005) “bir dilin ses, biçim ve cümle yapısını inceleyip kurallarını tespit eden bilim” olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla dil bilgisi öğretiminin kapsama alanını bir dilin yapısı, kuralları ve işleyişi oluşturmaktadır. MEB (2005) Türkçe programı, 5 öğrenme alanından oluşmaktadır: okuma, yazma, dinleme/izleme ve konuşma ve dil bilgisi. Bu programda dil bilgisi diğer öğrenme alanlarından farklı bir konuma alınmış, dil bilgisinin dinleme/izleme, konuşma, yazma ve okuma öğretim alanlarını destekleyen kurallar bütünü olduğu ifade edilmiştir. Aynı zamanda bu programda ilköğretim öğrencilerinin Türkçe'nin yapısını ve işleyiş kurallarını öğrenmelerinden daha çok bu kuralların konuşma, yazma ve dinlemeyle ilgili etkinliklerde kullanabilmesi önemsenmiştir. Dolayısıyla dil bilgisi öğretimi kuramsal bilgilere değil, uygulamaya dayalı olarak yürütülmelidir. Çünkü ana dilinin dil bilgisi kurallarını iyi bilen ve uygulayabilen bir bireyin yazma becerisi gelişmekte, daha yetkin yazılar yazabilmekte, birey diğer bireylerle daha iyi iletişim kurabilmekte, başka bir dili çok daha kolay öğrenebilmekte, bireyin dile ilişkin yanlışları azalmakta ve zihninin gelişmesine olumlu katkıları olmaktadır (Ünal ve Şahinci, 2011).

Dil bilgisi eğitimi ilköğretimden üniversiteye kadar eğitimin bütün aşamalarında verilmesine rağmen bu eğitimin sağlıklı olarak verilip verilmediği sürekli tartışma konusu olmaktadır (Kerimoğlu, 2006). Dil bilgisi eğitimindeki sıkıntılar çeşitli nedenlere bağlanmakta ve bu nedenler arasında öğretmenlerin bu konuda yetersiz oluşu, ders kitaplarının özensiz hazırlanışı, müfredat programlarının nitelsiz oluşu, doğru yöntem ve tekniklerin uygulanamayışı ve anlatılanların teorik düzlemde kalışı sıralanmaktadır.

Dil bilgisini öğreten kitapların da birbirinin tekrarı niteliğinde oluşu ve bilimsel temellerden yoksun oluşu da dil bilgisi eğitiminin önündeki en büyük engellerden biri olarak gösterilebilir. (Uzun, 2004) Türkçe dil bilgisi kitapları çoğunlukla, Batı'nın dil bilgisi yaklaşımının benimsenerek hazırlandığı ve Batı dillerinin geleneksel dil bilgisi kitaplarında görülen ayrımların, tanımların ve sınıflamaların olduğu gibi Türkçeye aktarıldığı ve uyuşmayan görünümde, zorlama uyarlamalara gidildiği ve Türkçenin adeta bir Batı diliymiş gibi betimlendiği dile getirmiştir.

Dil bilgisi eğitiminde en büyük problemlerden biri de dil bilgisi terimlerinde birliğin

sağlanamamış olmasıdır. Terimler, değişik bilim dallarının, sanat ve meslek kollarının özel kelimeleri olarak tanımlanır (Pilav, 2008). Dolayısıyla aynı bilim dalına ait terimlerin benzer olması ve aynı anlamları ifade etmesi gerekmektedir. Kerimoğlu (2006) tarafından yapılan çalışmada akademik yayınlarda, ders programlarında ve ders kitaplarında cümlelerin öğeleri konusu ile ilgili kabuller incelenmiş, araştırma sonucunda cümlelerin öğeleri konusunda bir terim kargaşası yaşandığı ortaya konmuştur. Dil bilgisine ilişkin literatür araştırıldığında daha pek çok kavram ve terim üzerinde tartışmalar yaşandığı görülecektir.

İlköğretimden yükseköğretime kadar öğrencilere dil bilgisi terimleri farklı terimlerle veya farklı anlamlarda verilmektedir. Öyle ki dil bilgisi terimlerinin kullanımında gerek yükseköğretim gerek ortaöğretimde bazı farklılıklar görülmektedir (Kültürel, 2009). Dil bilgisi terimlerinin içerikleri dil bilgisi kitabı yazarlarına göre, dil bilgisi derslerini yürüten akademisyenlere göre ve Türkçe öğretmenlerine göre değişmektedir. Dolayısıyla eğitimin her kademesinde farklı bilgi ve terimlerle karşılaşan öğrenciler dil bilgisini tam olarak kavrayamamakta ve dil bilgisi alanına isteksiz yaklaşmaktadırlar. Türkçe öğretmen adayları da hizmet öncesinde dil bilgisi ile aldıkları derslerde benzer sıkıntıları yaşamakta, dil bilgisi terimleri zihninde tam yapılandırmadan mezun olmakta ve donanımsız halleriyle öğrencilerin karşısına çıkmaktadırlar.

Dil bilgisi eğitiminde yaşanan olumsuzluklar, Türkçe öğretmeni ve Türkçe öğretmen adaylarının dil bilgisi alanına olumsuz yaklaşımlarına neden olmakta dolayısıyla bu da dil bilgisi eğitimi zorlaştırmaktadır. Ünal ve Şahinci (2011) tarafından yapılan çalışmada araştırma sonucunda Türkçe öğretmenlerinin dil bilgisi konularının öğretilmesi konusunda olumsuz görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir. Kahraman (2010) tarafından yapılan çalışmada ise Türkçe öğretmen adaylarının dil bilgisi terimlerini ifade etmekte başarılı olmadıkları ve dil bilgisi kavramları ile ilgili eksik bilgilere sahip oldukları ortaya konmuştur.

Bu açıdan bakıldığında Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'na en az 2 saatlik “Dil bilgisi Eğitimi” adlı bir ders koyulmalıdır. Dersin içeriğinde ise dil bilgisinin tanımı, ilköğretim ikinci kademedeki karşılaşılabilecek dil bilgisi konularının ayrıntılı ve derinlemesine incelenmesi, dil bilgisi konularının öğrencilere

nasıl öğretileceğine ilişkin uygulamalar ve örnek etkinlik çalışmaları yer almalıdır. Ayrıca ders kitabı hazırlayıcıları tarafından bilimsel dil bilgisi betimlemesi Türkçe öğretmenleri ve Türkçe öğretmen adaylarının kullanımına sunulacak etkili bir dil bilgisi eğitimi gerçekleştirilebileceği de göz önünde bulundurulmalıdır (Sezer, 1994). Bu bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmen adaylarının görüşlerinden hareketle dil bilgisi eğitiminde yaşanan sorunları ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma genel tarama modelinde nitel araştırma desenlerinden görüşme aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören 340 öğretmen adayı, araştırmanın örneklemini ise Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören ve rastgele (tesadüfi) yolla tespit edilen 30 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak amacıyla 4 açık uçlu sorunun yer aldığı yarı-yapılandırılmış görüşme

formu kullanılmıştır. Formda yer alan sorularda; dil bilgisi öğretiminde Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'ndan, dil bilgisi derslerinde izlenen yöntemlerden ve dil bilgisi derslerini yürüten öğretim üyelerinden kaynaklanan sorunlarla dil bilgisi alanında yaşanan genel sorunları ortaya koymak amaçlanmıştır. Görüşmeler, öğretmen adayları ile yüz-yüze gerçekleştirilmiş ve yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının veri toplama aracında yer alan sorulara verdikleri cevaplar öncelikle tek tek incelemeyen geçirilmiş ve ardından ortak temalara ulaşmak amacıyla frekansları çıkarılmıştır. Aynı konu alanına giren cevaplar bir başlık altında toplanarak da temalar elde edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, öğretmen adaylarının dil bilgisi alanı ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular, alt başlıklar halinde belirtilmiştir.

Tablo 1'de öğretmen adaylarına görüşlerine göre Türkçe Öğretmenliği Lisans Programından kaynaklanan sorunlar yer almaktadır.

Tablo1. Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı Kaynaklı Sorunlar

	Frekans
Ses ve Şekil Bilgisi derslerinin kredi saatlerinin yetersizliği	22
Dil bilgisi derslerinin sadece ilk iki yılda bitiyor olması	18
Türkçe dersi müfredatında İlköğretim öğrencilerine dil bilgisi konularının nasıl aktarılacağı anlatılmaması	16
Uygulama okullarındaki yeni mezun olmuş öğretmenlerin dil bilgisi derslerini vermekte güçlük çekmeleri	10
Dilin tarihi öğretilmediği için etimoloji ile bilgilerinin sınırlı olması	7

Tablo 1'de görüldüğü gibi öğretmen adaylarına göre dil bilgisi derslerinin kredi saatleri yetersizdir. Ses bilgisi, şekil bilgisi, sözcük bilgisi derslerinin 2 saat ve cümle bilgisi derslerinin 3 saat olması dil bilgisi konuları için yeterli görülmemektedir. Bununla birlikte Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'nda dil bilgisi eğitimi ile ilgili bir derste yer almamaktadır. Dil bilgisi derslerine ayrılan kredi saatlerin yetersiz

oluşu, dil bilgisi konularının tam olarak anlaşılmasına ve yeterince uygulama yapılamamasına neden olduğu savunulabilir. Dil bilgisi ile ilgili dersler Türkçe Öğretmenliği Lisans Programları'nda ilk dört yarıyılta yer almaktadır. Dolayısıyla son dört yarıyılta öğretmen adayları dil bilgisinden uzaklaşmakta ve bilgilerinin kullanamamaktadırlar. Bu da öğretmen adaylarının öğretmenliklerinde dil bilgisi

konularının aktarımında çeşitli sıkıntılar yaşamalarına neden olmaktadır. Türkçe öğretmen adaylarının uygulama okullarında karşılaştıkları yeni mezun olmuş Türkçe öğretmen adayları da benzer sorunları yaşadıkları görülmektedir. Bu sıkıntıların yaşanmasının temel nedenlerinden biri de Türkçe öğretmen adaylarının gördükleri derslerde dil bilgisi konularını İlköğretim öğrencilerine nasıl aktaracakları ile ilgili

uygulama yapma imkânı yakalayamamalarıdır. Bununla birlikte Türkçe öğretmen adaylarına Türk dili tarihinin yeterince öğretilmemesi, Türkçe öğretmen adaylarının etimolojik açıdan yetersiz olmasına neden olduğu söylenebilir.

Tablo 2’de öğretmen adaylarına görüşlerine göre dil bilgisi derslerinin izlenen yöntemlerden kaynaklanan sorunlar yer almaktadır.

Tablo 2. Dil bilgisi Öğretiminde İzlenen Yöntemlerden Kaynaklanan Sorunlar

	Frekans
Dil bilgisi öğretiminde sadece kavramlar üzerine yoğunlaşılması	16
Dil bilgisi konularının yeterince ele alınmaması	12
Dil bilgisi konularının öğreniminin ezbere dayalı olması	8
Dil bilgisi öğretimi ile ilgili yeterince uygulama yapılmaması	6
Dil kurallarının teorik olarak veriliyor olması	5
Önceki bilgilerle yeni öğrenilen bilgilerin çelişmesi	4
Dil öğretiminin önceki hali ile bugünkü hali arasındaki değişimini izah etmekte yetersiz kalınması	3
Dil bilgisi ile ilgili bilgilerin yeterince yapılandırılmaması	3
Dil bilgisi öğretiminde tekdüze yöntemlerin kullanılması	2

Tablo 2’ye bakıldığında Türkçe öğretmen adaylarının dil bilgisi derslerinde takip edilen yöntemlere ilişkin pek çok sıkıntı yaşadıkları görülmektedir. En çok karşılaşılan problemler, dil bilgisi öğretiminin sadece kavramlar üzerinden yürütülmesi, dil bilgisi konularının yeterince ele alınmaması ve dil bilgisi konularının öğreniminin ezbere dayalı olmasıdır. Bunun temel nedenlerinden biri dil bilgisi derslerinin kredi saatlerinin az oluşudur. Bununla birlikte dil bilgisi öğretiminde geleneksel dil bilgisi anlayışının hâkim olması ve işlevsel dil bilgisine yeterince yer verilmemesi de öğretmen adaylarını ezberciliğe sevk etmektedir. Bu yüzden öğretmen adayları dil bilgisi derslerini öğrenilmesi gereken

bir alan olarak değil, sadece başarıyla geçilmesi gereken dersler olarak görmektedirler. Dil bilgisi öğretiminde teorik bilgilere ağırlık verilmesi, yeterince uygulama yapılamamasına bu da önceki bilgilerle yeni bilgilerin yapılandırılmamasına neden olmaktadır. 2005 yılında yapılan değişikliklerle Türkçe dersi müfredatında yapılandırmacılık anlayışı esas alınmıştır. Dolayısıyla öğretmen adaylarının bu değişiklik ve bu değişikliğin getirdiği yeniliklerden haberdar olması gerekmektedir. Bunun için yeni Türkçe programında dil bilgisi ile ilgili etkinlikler tanıtılmalı ve bunlarla ilgili örnek uygulamalar yapılmalıdır.

Tablo 3. Öğretim Üyelerinden Kaynaklanan Sorunlar

	Frekans
Öğretim üyeleri arasında farklı terimlerin tercih edilmesi	21
Öğretim üyelerinin dil bilgisine ilişkin yapılan hatalar üzerinde yeterince durmaması	16
İlköğretim müfredatlarında dil bilgisi için yer alan etkinliklere derslerde yer verilmemesi	12
Öğretimde örnek olarak seçilen cümlelerin ilgi çekici ve kalıcılığı artıran cümleler olmaması	10
Öğretim üyelerinin dil bilgisi açısından örnek olmamaları	8
Dil bilgisi öğretiminde teknolojik imkanlardan yararlanılmaması	6
Öğretim üyelerinin dil bilgisi konularına ilişkin ön bilgilerin yanlış olarak nitelendirmesi	3

Tablo 3’de öğretmen adaylarına görüşlerine göre öğretim üyelerinden kaynaklanan sorunlar yer almaktadır.

Tablo 3’de görüldüğü gibi dil bilgisi derslerinde öğretim üyeleri arasında bir terim ve konu birliği yoktur. Öğretim üyeleri, dil bilgisi konularını kendilerinin temel aldıkları bir yaklaşıma dayanarak aktarmaktadırlar. Bu da öğretmen adaylarının sahip oldukları bilgilerinin birbirine karışmasına ve hangisinin doğru olduğuna karar verememesine neden olmaktadır. Öğretmen adaylarının hedef kitesinin ilköğretim ikinci kademe öğrencileri olduğu gerçeği dil bilgisi derslerinde göz ardı edilmektedir. Öğretim üyelerinin bazı dil bilgisi konularına farklı yaklaşımlar getirmeleri ve dil bilgisine ilişkin bazı terimleri kabul etmemeleri nedeniyle öğretmen adayları dil bilgisine karşı olumsuz tutum beslemektedir. Bununla birlikte öğretim

üyeleri, öğretmen adaylarının dil bilgisine ilişkin yaptıkları hatalar üzerinde yeterince durmamaları da önemli bir sorun olarak kaşımıza çıkmaktadır. Öğretim üyeleri, öğretmen adaylarının sınavlarda yaptıkları hatalara ilişkin geribildirimde bulunmak ve bu hataların neden kaynaklandığına ilişkin tespitlerde bulunarak dil bilgisi konularının daha iyi kavranmasını sağlayabilirler. Bununla birlikte derslerde örnek olarak seçilen cümlelerin ilgi çekici ve kalıcılığı artıran cümleler olmasına dikkat etmek yerinde olacaktır. Öğretim üyelerinin içinde bulunduğumuz çağın koşullarını dikkate alarak teknolojik imkânlardan da yararlanmaları gerektiği yine öğretmen adaylarının görüşlerinden çıkarılmaktadır.

Tablo 4’de öğretmen adaylarının dil bilgisi alanına ilişkin karşılaştıkları genel sorunlar yer almaktadır.

Tablo 4. Dil bilgisi ile Genel Sorunlar

	Frekans
Yazım kılavuzunun sürekli yenilenmesi	22
Dil bilgisi konularının anlaşılmasının zor olduğu inancı	16
Dil bilgisi öğretimi ile ilgili nitelikli kitapların eksikliği	13
Türkçeyi sonradan öğrenmenin getirdiği zorluklar	8

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının yazım kılavuzunun sürekli olarak yenilenmesini ve buna bağlı olarak dil bilgisi kurallarında çeşitli değişikliklerin yapılmasını bir sorun olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Türk Dil Kurumu belli aralıklarla yenileme çalışmalarını yürütmektedir. Elbette Türk Dil Kurumu bu çalışmalarını dilbilimsel zemine oturtmalı ve dil bilgisinin temel mantığından aykırı değişiklikler yapmamalıdır. Bu değişikliklerden öncelikle eğitimcilerin haberdar olması ve ardından öğretmen adaylarına aktarması, yapılan değişikliklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Dil bilgisi üzerine pek çok kitap yazılmaktadır. Genellikle içerikleri aynı olan bu kitaplarda dil bilgisi konularının ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine nasıl aktarılacağına ilişkin bilgilere yer verilmemektedir. Dolayısıyla bu alan ile ilgili nitelikli kitap sıkıntısı yaşanmaktadır.

Türkçeyi sonradan öğrenen öğretmen adayları da dil bilgisi kurallarını öğrenmekte çeşitli sıkıntılar yaşamaktadırlar. Her dilin kendi özgü dil bilgisi kurallarına sahip oluşu, bu durumdaki öğretmen

adaylarının dil bilgisi öğrenimini zorlaştırmakta ve hata yapmalarına neden olmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde dil bilgisi eğitimi incelenmiş ve dil bilgisi öğretiminde yaşanan sorunlar ortaya konmuştur. Çalışmada öğretmen adaylarının en çok karşılaştıkları sorunlar; dil bilgisi derslerine ayrılan zamanın yetersizliği, dil bilgisi öğretiminin kavramlar üzerinden yürütülmesi, öğretim üyeleri arasında terim birliğinin sağlanamamış olması ve yazım kılavuzunun sürekli yenilenmesi olarak tespit edilmiştir.

Dil bilgisi öğretiminde en önemli görev, dil bilgisi derslerini yürüten öğretim üyelerine düşmektedir. Öğretmen adaylarının dil bilgisi konularını kavramalarında en büyük etkiye sahip olan öğretim üyeleri dil bilgisini, terimler ve kavramlar yığınından ziyade belli bir mantık çerçevesinde sunmalıdır. Bununla birlikte dilbilimciler dilbilim kuramlarını dil öğretimine uygulamalı ve bu kuramları öğretmenlere tanıtmalıdır (Aydın, 1999). Akademik yayınlarda ve ortamlarda dil bilgisi terimlerine

bakış açısı ve dil bilgisinin değerlendirilmesi farklı olabilir. Bütün bilim adamlarının aynı görüşe sahip olması akademi kavramıyla bağdaşmaz. Fakat ilköğretimdeki dil bilgisi sorunun çözümüne yönelik olarak bilim insanlarının ortak bir noktada uzlaşmaları faydalı görülmektedir (Kerimoğlu, 2006). Bilim adamını sınırlamak elbette doğru değildir. Ama içeriği müfredatla sınırlanmış ve paket program haline getirilmiş bir dersin kişilerin kendi keyfiyetine ve konu seçimine göre öğretilmesi de uygun değildir. Dil bilgisi eğitimi ve öğretimindeki kavram kargaşasının da kolay kolay çözülmesi mümkün görülmemektedir. Eski bilgileri ile yeni bilgilerini yapılandırmakta sıkıntı çeken öğretmen adaylarının öğretmen olduklarında çeşitli sorunlar yaşayacakları ortadadır. Bu durumda aksayan kavram kargaşasını dilcilerimiz çözmelidirler. Dil bilgisini alanında yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. Türkçe derslerinde yer alan metin inceleme çalışmalarında metinle ilişkili olarak dil bilgisi konuları ağırlıklı olarak işlenmelidir.
2. Türkçe ders kitaplarında dil bilgisi konuları için ortak bir terminoloji kullanılmalıdır.
3. Dil bilgisi terimleri üzerinde alan uzmanlarının işbirliği ile ortak bir terminoloji oluşturulmalıdır.
4. Ortak bir terminolojiyi temel alan “Gramer Terimleri Sözlüğü” oluşturulabilir.
5. Dil bilgisi kazanımları daha işlevsel hazırlanmalıdır.
6. Dil bilgisi tanımları ezberci bir yaklaşımdan ziyade oyun, drama, tekerleme gibi eğlenceli etkinlik ve yaklaşımlarla benimsetilmeye çalışılmalıdır.
7. Öğrencilere uygulanan sınavlarda test sorularından ziyade öğrenmeyi ölçen ve öğrencilerin yazmalarını teşvik eden sorulara yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aydın, Ö. (1999). Orta okullarda dil bilgisi öğretimi üzerine öğretmen görüşleri. *Dil Dergisi*, 81, 23-29.
- Kahraman, T. (2010). Dil bilgisi öğretiminin durumu ve sonuçları üzerine küçük bir araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 5-13.
- Kerimoğlu, C. (2006). Türkçe dil bilgisi öğretiminde söz dizimi ile ilgili kabuller üzerine 11 (cümle öğeleri). *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 119-129.
- Kültürel, Z. (2009). Dil bilgisi terimleri sözlükleri ve terimlerin kullanımında görülen aksaklıklar. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(8), 383-394.
- Pilav, S. (2008). Terim sorunu ve eğitim öğretimde terimlerin yeri ve önemi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 267-276.
- Sezer, A. (1994). *Anadili öğretiminde dil bilgisinin yeri, Uygulamalı Dilbilim Açısından Türkçenin Görünümü*, Ankara: Dil Derneği Yayınları, 113-128.
- Uzun, N.E. (2004). *Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dil bilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar*, İstanbul: Türk Dilleri Araştırmaları.
- Ünal, E. ve Şahinci, C. (2011). Türkçe öğretmenlerinin ilköğretim 6, 7, ve 8. sınıf türkçe dil bilgisi konularının öğretimine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6 (1), 1849-1862.